

7 Parmentella

ANY XI - SEGONA EPOCA

N.º 25 - ABRIL 1933

Història de Catalunya

Primeres lectures

per Ferran Soldevila

Il·lustracions de

Josep Vinyals

Preu: 4 pessetes

EN PATUFET

setmanari per a la joventut

el periòdic de llengua vernacle de més gran circulació de Catalunya, imprès en rotativa a 4 colors, amb suplement d'una novel·la d'En Josep M.ª Folch i Torres

40 pàgines d'amena i sana lectura
per 15 cèntims

ESQUITX

suplement il·lustrat per a la mainada en un format original, patentat, que el converteix en quatre de relligats

Entre tots quatre sumen la respectable quantitat de 64 pàgines, plenes de contes, historietes, acudits, il·lustracions, amenitats, etc., etc.

PLANÇONS

REVISTA DESENAL
DE LA JOVENALLA
CATALANA

ESTEVE RIERA
Confiter i Pastisser

Pa de luxe
RAMBLA DE CANALETES 8111
CARRER DE MALLORCA 307 i 309
PORTAL DEL ÀNGEL, 15

BARCELONA

BUTLLETÍ

DE L'ASSOCIACIÓ PROTECTORA DE L'ENSENYANÇA CATALANA

Domicili social: Arcs, 1, pral. - Barcelona - Telèfon 18862

SUMARI

	Pàgs.		Pàgs.
Jaume Bofill i Mates	341	Noves.	346
Bofill i Mates i la llengua catalana	342		

JAUME BOFILL I MATES

El dia 2 d'abril passat moria a Barcelona aquest gran patriota. Tots els catalans, de totes maneres de pensar han sentit la commoció de la seva pèrdua que és una pèrdua nacional. Bofill i Mates ha estat d'aquells homes que han consagrat a la pàtria tot el conjunt de les seves activitats. Poeta, orador i polític ha pogut merèixer sempre de tothom admiració i respecte. L'austeritat de la seva vida l'ha fet passar pels càrrecs públics amb tot honor i sense màcula; la sinceritat de les seves conviccions s'ha imposat sempre a les conveniències partidistes; l'autoritat del seu verb ha estat un llumenar per a la joventut. La llengua catalana li deu el tresor de la seva poesia i de la seva oratòria que havia elevat a un pla poques vegades igualat de dignitat literària.

L'obra de la Protectora li havia merescut sempre una particular afecció. Es comptava entre els seus socis més antics

i li havia ofert sempre amb gran entusiasme la seva col·laboració personal i darrerament formava part del seu Consell Directiu on ocupava la primera vice-presidència. El dol de Catalunya per la seva absència és el dol de la nostra Associació: profund i, com tots els dols vertaders, inexpressable.

BOFILL I MATES I LA LLENGUA CATALANA

En homenatge a l'il·lustre traspassat reproduïm a continuació uns fragments del memorable discurs que pronuncià en el Consistori barceloní el 22 de febrer de 1916:

I hem vist, també, en la nostra Llengua, una valor que no tenen les seves germanes, les altres llengües neollatines. No fa gaire que en una solemnitat acadèmica ho retreia: la nostra Llengua és tal vegada l'única de les neollatines que té per als filòlegs l'interès singularíssim de conservar encara fresc el regust original de la Mare Roma, i si durant un llarg interregne és estada adormida, era com la princesa de la llegenda que, mentre dormia, no s'envellia, i que es desvetllava jove, amb els somnis de la infantesa, amb la vaga recordança de les cançons de bressol. Això és el que té la Llengua Catalana que no tenen les altres llengües neollatines que constitueixen, per llei d'herència, el nucli filològic central. Fins per a l'estudi de les altres llengües, per a l'estudi del llatí i de les seves derivades, ens és preciós el testimoni d'una llengua que essent antiga no ha envellit, que, amb tota la frescor i amb tota l'actualitat d'una llengua moderna, serva encara un caràcter d'inèdita que la fa ésser més cobejada dels qui a semblants estudis es dediquen.

.

La Revolució Francesa definí els drets de l'home i es consignaren, com en unes taules de pedra, a la Constitució. Però aquesta llei, si alguna força ha de tenir, si algun ideal representa per a vosaltres, ha d'ésser una cosa viva, progressiva, que ha evolucionat i que ha de seguir evolucionant, afegint indefinidament articles a aquelles taules, mentre la humanitat progressi. Aquells drets de l'home s'han convertit modernament en drets del ciutadà, i ja sabeu que no es pot fer distinció entre la llibertat d'un poble i la de cada un dels seus individus. I si a l'individu se li nega l'ús de la llengua pròpia, es comet un crim, un veritable pecat contranatura, i, si més no, s'executaria contra nostre aquest delicte en atemptar al dret de cada un dels ciutadans que integren la Nacionalitat Catalana, d'usar el seu propi idioma.

Si en això hi ha quelcom de pecaminós, no és nostre; el que hi hagi de pecaminós radica en la violència. Si hi ha quelcom de pecaminós, podem dir que és la materialitat de la nostra Llengua, podríem dir que són les nostres entranyes, que si per cas volguéssim fer-les callar es rebellarien contra nosaltres, perquè és la nostra naturalesa la que és indòmita.

.

És precisament el sentit més modern i el criteri més progressiu el que ens fa parlar en defensa de la nostra causa. És un senyal del temps el ressorgiment de les llengües. Fa poc temps que a Anglaterra es vol ressuscitar l'antic idioma gaèlic, havent-se creat la Biblioteca Nacional de Gales. Ara mateix, en plena guerra, el govern de França crea, a Tolosa, una càtedra de Llengua Catalana, com suara s'admetien tesis en català a la Sorbona de París. Arreu d'Europa es dibuixa aquesta orientació, i aquesta orientació, vosaltres, no la podeu refusar.

Per això, quan en aquests moments, en aquesta mena d'Assemblea que en podríem dir de Cassació, acabada la guerra, s'haurà de debatre en un judici oral mundial la qüestió de les

nacionalitats i, amb ella, la de l'ús de les llengües, digueu-me si hem de veure impassibles, com es resol el plet de les altres llengües, digueu-me si no tenim dret que no es prescindeixi de tots aquests pobles que integren la península ibèrica, que tenen idioma propi. Per això deia, en ocasió memorable, un dels nostres polítics més il·lustres, que tenim dret, abans no s'acabi la guerra i es resolgui la sort dels altres pobles, de saber quina serà la sort, en esperit de justícia, de la nostra Nacionalitat Catalana.

.....

És veritat: hi ha a Espanya diversitat de llengües. Els uns ho consideren un mal; nosaltres ho considerem un bé. La llengua ens separa, l'idioma és un motiu de diferenciació entre els pobles de la península. La diferència consisteix en això: que els uns en protesten o simplement es resignen, com d'una desgràcia, i nosaltres ho celebrem com un avantatge. Nosaltres entenem que la força d'Espanya rau i ha de cercar-se en l'harmonia d'aquestes diferents tendències. Nosaltres mai no serem dels qui volen que aquestes coses que per naturalesa ens separen, ens allunyin per conveniència política, i als qui no ho entenguin així com nosaltres, a aquests sí que podríem dir-los que van a cercar en l'idioma, més que una font de progrés, una font de desavinences i de lluites fratricides, a aquests podríem aplicar-los un epítet que, com resultaria *vidrioso*, prefereixo no esmentar.

.....

A la nostra llengua no li cal ésser *aglutinant* per a superar la categoria de dialecte. La nostra Llengua *flexible* torna, després d'un somni secular, a les lluites de la civilització, perfectament armada. El seu esdevenidor és d'una perspectiva magnífica. I en són fermaça aquelles condicions singularíssimes que també assenyalava.

La nostra llengua excel·leix, per aquestes condicions, àdhuc en

l'oratória. Contra el parer vulgar, és una llengua d'excepcionals qualitats oratòries. Com és una llengua vella, té la majestat i el prestigi de la llengua materna; com és una llengua nova, té l'encís de les coses inèdites, té el rou de les eclosions prometedores. La Llengua Catalana té el gran avantatge de no haver produït encara un repertori de tòpics. I això dignifica l'oratória perquè la fa difícil, gairebé impossible als oradors mediocres, i als qui resten, aquesta selecció els dona una energia personalíssima. La nostra Llengua, encara indòmita, s'encabrita sota la voluntat de l'orador i, a l'espectacle de l'oratória, ajunta l'espectacle d'aquesta lluita amorosa, fent lluir encara més la clàssica elegància del genet.

NOVES

SOCIS INGRESSATS DARRERAMENT

Consell Directiu del dia 3 d'abril de 1933

Collectius.—Centre de Contractistes Generals d'Obres i Mestres Paletes, de *Barcelona*; Unió Gremial l'Harmonia, d'*Horta (Barcelona)*; Casino de Granollers, de *Granollers*.

Individuals.—Josep Barril, Josep A. Bracons, Emili Clà, Josep Chalanx, Maria Folguera de Barril, M^a del Carme Sivit, Dolors Sivit, Josep Mª Soler, Angela Vila Martí, de *Barcelona*.

Clara Cusí, Silveri Navarra, Eudald Soler, de *Figueres*.

Lluís Queralt, de *Granollers*.

Andreu Nin, de *Sabadell*.

Antoni Agraz, de *Sant Cugat del Vallès*.

Josep Barris, Gertrudis Masgrau, de *Sant Feliu de Guíxols*.

Andreu Barrabeig, Josep Bonet, de *Sarreal*.

Pere Fusté, de *Vilanova i Geltrú*.

COMISSIÓ TÈCNICA

Aquesta Comissió ha començat l'estudi i redacció de les bases

que hauran de regir en el Concurs Nacional d'Història de Catalunya que la nostra Associació convocarà.

A proposta del Consell Directiu, aquesta Comissió s'ha interessat prop de la Generalitat a favor dels acords presos en el Consell General de socis encaminats a estimular l'organització de l'escola rural i creació d'Escoles Agrícoles. També li ha adreçat una comunicació recordant-li les conclusions aprovades en la setmana final de l'Escola d'Estiu, referent a l'adaptació del decret de Marcellí Domingo sobre el bilingüisme.

Atenent la moció del senyor Josep Parunella, recordada en el mateix Consell General de socis, respecte a la situació dels mestres de les escoles catalanes, la Comissió Tècnica va acordar prosseguir els treballs que tenia en curs i anar a la formació d'un nou cens de mestres d'escola catalana amb totes les dades que siguin d'interès per a conèixer llur situació econòmica des del punt de vista professional.

La iniciativa del consoci senyor Miquel Argimon referent a la celebració, dintre les institucions d'ensenyament primari, d'actes dedicats als infants i a llurs famílies destinats a la Commemoració del Centenari de la Renaixença, va acordar-se passar-la al Comitè Organitzador.

Quant a les mocions presentades referent a l'organització de Concursos de Lectura i Escriptura entre els alumnes de les escoles oficials i privades per tal de comprovar els efectes del decret del bilingüisme, va ésser ratificat l'acord en el sentit que han d'ésser les nostres delegacions les que les han d'organitzar.

COMISSIÓ DE FOMENT

La Comissió de Foment ha començat els treballs per a l'organització de la X Festa d'infants i flors.

Ha nomenat el membre de la mateixa senyor Joan Aubeyzon per a formar part de la Comissió Organitzadora de l'Aplec de la Sardana.

Aquesta mateixa Comissió prepara diversos actes de propaganda.

COMISSIONS DELEGADES

El Consell Directiu ha ratificat la renovació de les Comissions Delegades d'Arenys de Mar, París, Sant Andreu i Ulldecona. També ha ratificat la constitució de la Comissió Delegada de Cardedeu.

Aquestes delegacions han quedat constituïdes de la manera següent:

Arenys de Mar: President, Carles Xena; Secretari, Josep M. Miquel; Tresorer, Pere M. Puig; Vocals, Joan Blanc, Josep Xiberta i Josep Miró.

París: President, Fèlix Ferrer i Mestres; Vice-president, Francesc Vinyes; Secretari, Maria Janer de Verdaguer; Tresorer, Joan Coca; Vocal Comptador, Joan Vidiella; Vocals, Santiago Codina, Alfred Segalés, Pere Guilanyà i Joan Font.

Ulldecona: President, Josep M. Muñoz i Torres; Tresorer, Manuel Roig i Guàrdia; Secretari, Maria Balanyà i Batalla; Vocals, Agustí Roure i Joan Vericat.

Sant Andreu: President, Josep Cararac; Tresorer, Francesc Prats; Secretari, Manuel Tolosa Surroca; Vocals, Josep Guàrdia, Josep Dencàs i Salvador Vellvé.

Cardedeu: President, Josep Pujades; Tresorer, Lluís Sant; Secretari, Pere Casademunt.

La Comissió Delegada de La Bisbal ha sol·licitat llibres per a la biblioteca escolar de les dues graduades d'aquella ciutat, els quals els han estat concedits pel Consell Directiu.

La Comissió Delegada de Canet de Mar ha informat al Consell Directiu del Concurs de Lectura i Escriptura que com altres anys organitza l'Ajuntament amb la cooperació de la nostra Associació.

El Consell Directiu ha concedit a la Comissió Delegada de Manresa un important lot de llibres per a premis d'un curs de gramàtica catalana.

SUBVENCIONS A CURSOS

El Consell Directiu, atenent el contingut d'una comunicació del «Casal Icària» ha acordat concedir-los cinquanta pessetes mensuals en concepte de subvenció al nou curs de gramàtica catalana que han organitzat.

CONCURS DE LECTURA I ESCRIPTURA CATALANA A ESPARREGUERA

Organitzat per l'Ajuntament d'Esparreguera el diumenge, dia 9 del mes corrent, es celebrarà a Esparreguera un concurs escolar de Lectura i Escriptura catalanes. En representació de la Comissió Tècnica de la Protectora hi assistirà, per a presidir el jurat qualificador, el professor senyor Josep Roc.

ESCOLES

El Consell Directiu ha acordat concedir a les escoles nacionals de Montbrió i Andani el lot de llibres que havien sol·licitat per a llurs biblioteques.

ACORDS

El Consell Directiu, en una de les seves darreres sessions, va prendre els següents acords:

a) Felicitar el consoci senyor Josep Puig i Cadafalc per haver estat nomenat Doctor Honoris Causa de la Universitat de París.

b) Felicitar el Consell de Cultura de la Generalitat per la publicació del llibre dedicat a Goethe amb motiu del cinquantenari de la seva mort.

c) Trametre el pésam del Consell als socis senyors Pere Lloret i Blai Vernet per la mort de la mare i mare política respectivament.

Llibre de la Natura

per SALVADOR MALUQUER i ANTONI PARRAMON

Preu: 3'50 pessetes

Lliçons d'Aritmètica

volums III i IV

per MARIA ESTEVE LLACH i CONCEPCIÓ VANDELLÓS

Preu: 2 ptes. cada un

Motors hidràulics

per JOSEP ROSICH, enginyer

Preu: 5 pessetes

Biografia de Francesc Flos i Calcat

per JOSEP PARUNELLA

Preu: 1 pesseta

ALGUNES PUBLICACIONS ESCOLARS DE L'EDITORIAL BARCINO

(Portaferrissa, 17 - Barcelona)

	Ptes
CRUSAT: Curs d'Aritmètica general i aplicada. Primera part	5'00
KÖHNEL: Resum de Comptabilitat	1'00
VILA: Resum de Geografia de Catalunya. 5 volums	7'00
MARVÀ: Curs pràctic de Gramàtica Catalana	7'00
FABRA: La Conjugació dels verbs en català.	1'00
MARVÀ: Exercicis de Gramàtica Catalana. 6 volums: I, Ortografia; II, Morfologia; III-IV, Sintaxi; V, Prosòdia; VI, Formació de paraules. (Preu de cada volum: 1 pta.)	6'00
MARVÀ: Clau dels Exercicis de Gramàtica Catalana	1'50
FABRA: Diccionari Ortogràfic abreujat	1'50
JORDANA: Correspondència familiar i de societat	2'50
JORDANA: Com s'han d'escriure les cartes comercials	2'50
NICOLAU D'OLWER: Resum de Literatura Catalana	2'50
LLEONART: Manual d'Història de la Cultura	2'50
Les cent millors poesies líriques de la Llengua Catalana	3'50

Edició
genuïnament
catalana
de
propaganda
racial

TOTS

els amants de les
nostres belles coses
adquireixen, setmanalment,
el Carnet

SEGELLS "CATALUNYA"

Publicat per
EDICIONS «VÀRIA»
Apartat de Correus 1229
BARCELONA